

Informe sobre la Modificació puntual del planejament vigent a l'àmbit del parc equipat del Bosc de Volpelleres, al terme municipal de Sant Cugat del Vallès

1. Identificació de l'expedient

- Assumpte: Modificació puntual de planejament
- Municipi: Sant Cugat del Vallès (Vallès Occidental)
- Peticionari: Ajuntament
- Referència: OTAABA20200065 (URB 083-20)

2. Antecedents

En data 18 de juny de 2020, es va trametre a aquesta Oficina Territorial la sol·licitud d'informe sobre la Modificació puntual del planejament vigent a l'àmbit del parc equipat del Bosc de Volpelleres, al terme municipal de Sant Cugat del Vallès, aprovada inicialment pel Ple municipal en sessió extraordinària de 5 de març de 2020, i presentada per l'Ajuntament al registre electrònic del Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda el 16 de juny de 2020. S'adjuntava a la sol·licitud una còpia en format digital de la Modificació puntual de referència.

3. Fonaments de dret

Aquest informe s'emet en compliment d'allò que determina l'article 85.5 del Decret legislatiu 1/2010, de 3 d'agost, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei d'urbanisme, modificat per la Llei 3/2012, de 22 de febrer, i en virtut d'allò previst en l'article 50 del Decret 277/2016, de 2 d'agost, de reestructuració del Departament de Territori i Sostenibilitat, segons el qual correspon a les oficines territorials d'acció i avaluació ambiental, en l'àmbit del seu territori, l'emissió dels informes sobre els plans, programes i projectes que li siguin requerits.

4. Descripció de la proposta

La present Modificació puntual té per objecte millorar la funcionalitat del conjunt del parc equipat del bosc de Volpelleres i possibilitar la implantació d'una escola d'educació infantil i primària fora dels espais afectats per les zones d'indefensió (ZIF) associades al risc pel transport de mercaderies perilloses de la línia ferroviària Mollet-Papiol i l'autopista AP-7. L'àmbit d'actuació té una superfície de sòl urbà de 123.099,21 m².

En concret, es proposen les actuacions següents:

1. Connexió-integració equipaments/sistema espais lliures: Reordenar les peces d'equipament dins el parc urbà del bosc de Volpelleres per tal que s'integrin amb el camí existent, i aquest serveixi de connexió entre ells, amb criteris d'accessibilitat, adaptació topogràfica i integració paisatgística. Aquesta integració permet, per una banda, aproximar la natura a l'escola que es pretén implantar; i per altra banda, completar el parc urbà equipat d'un sector d'acord amb allò previst al planejament.

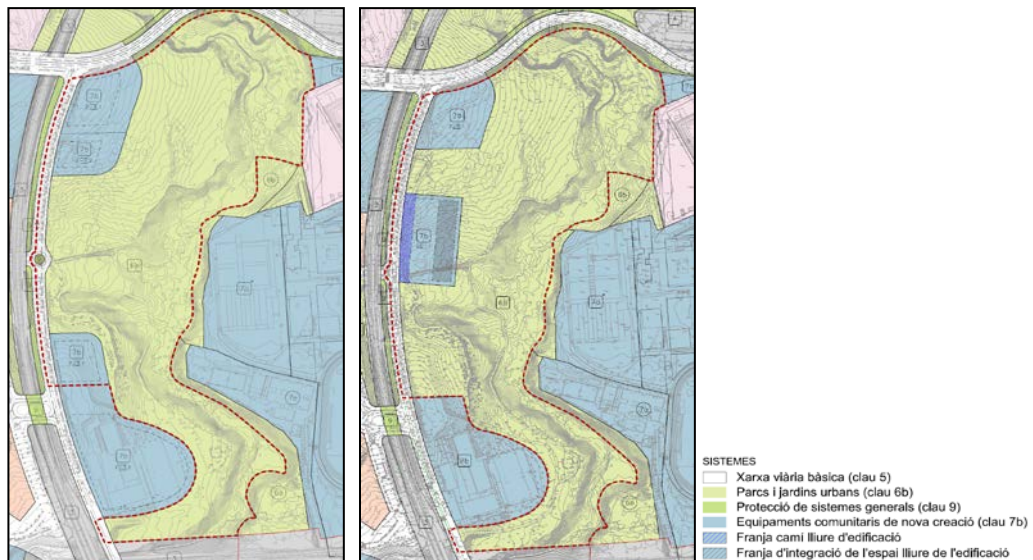

2. Permetre el desenvolupament dels usos admesos pel planejament vigent: Considerant que el planejament vigent va preveure la construcció d'un equipament escolar en el parc equipat del Bosc de Volpelleres i aquest ús afecta a un col·lectiu especialment vulnerable d'acord amb la Instrucció de Protecció Civil; es proposa reubicar les peces d'equipament que es necessiten per a la nova implantació de l'escola, fora de la zona d'indefensió.
3. Ajustos del sistema viari: Es proposa l'ajust de l'alineació del carrer d'Alfons d'Aragó a la realitat urbanitzada.

Els paràmetres urbanístics derivats de la Modificació en relació amb el planejament vigent són els següents:

Qualificació del sòl		Planejament vigent		Proposta		
Clau	Qualificació	Superfície	%	superfície	%	DIFERÈNCIA
SISTEMA VIARI		5.007,13	4,07%	4.837,95	3,93%	-169,18
5	Vies urbanes	4.894,85		4.837,95		-56,90
9	Protecció de sistemes	112,28		0,00		-112,28
SISTEMES D'ESPAIS LLIURES		103.961,08	84,45%	104.130,26	84,59%	169,18
6b	Parcs i jardins urbans de nova creació	103.961,08		104.130,26		169,18
SISTEMA D'EQUIPAMENTS		14.131,00	11,48%	14.131,00	11,48%	0,00
7b	Equipaments comunitaris de nova creació (E.5.1)	6131,00		6.131,00		0,00
7b	Equipaments comunitaris de nova creació (E.5.2)	4000,00		0,00		-4.000,00
7b	Equipaments comunitaris de nova creació (E.3.1)	4000,00		0,00		-4.000,00
7b	Equipaments comunitaris de nova creació (EQ-1)	0,00		8.000,00		8.000,00
TOTAL SISTEMES		123.099,21	100,00%	123.099,21	100,00%	0,00
TOTAL ÀMBIT		123.099,21	100,00%	123.099,21	100,00%	

Taula 1: Determinacions del planejament vigent i de la proposta de Modificació. Font: Equip redactor.

Imatge 1: Planejament vigent (imatge esquerra) i proposta de Modificació (imatge dreta). Font: Equip redactor

5. Anàlisi ambiental

Primerament, pel que fa al procediment ambiental, cal recordar que és d'aplicació a la Modificació puntual la Llei 16/2015, del 21 de juliol, de simplificació de l'activitat

administrativa de l'Administració de la Generalitat i dels governs locals de Catalunya i d'impuls de l'activitat econòmica. Segons la seva disposició addicional vuitena, apartat 6.c.segon, no han de ser objecte d'avaluació ambiental estratègica, per la manca d'efectes significatius que produeixen sobre el medi ambient, les modificacions de planejament urbanístic que es refereixen només a sòl urbà, com és el present cas.

En segon lloc, cal posar de rellevància l'informe ambiental aportat, en el qual s'analiza acuradament l'àmbit d'actuació, evidenciant els valors biològics, naturals i paisatgístics presents, constatant l'impacte derivat de la proposta, tal i com es veurà posteriorment, i proposant un conjunt de mesures i actuacions, les quals es pressuposten per tal de valorar la seva incidència econòmica.

En tercer lloc, es posa de manifest que aquesta Oficina Territorial ha emès diversos pronunciaments sobre l'àmbit de la Modificació, els quals es relaten a continuació:

En una primera instància, l'Ajuntament de Sant Cugat del Vallès va trametre, en data 21 de gener de 2011, a aquesta Oficina Territorial la sol·licitud d'informe sobre la Modificació puntual del Pla especial d'assignació d'usos al terreny E.3.2 Docent cultural públic al sector Volpelleres Oest, que presentava l'objecte d'ajustar els paràmetres d'edificació als requeriments funcionals del centre educatiu que es pretén implantar, modificant l'alçada màxima, el nombre de plantes i l'amplada de la franja que delimita les alçades. En resposta a aquesta sol·licitud, aquesta Oficina Territorial va emetre informe favorable el 21 d'abril de 2011, si bé es cominava a potenciar la permeabilitat ecològica d'aquest àmbit, realitzant un tractament compatible amb la preservació i potenciació dels valors naturals de l'àmbit del torrent i bosc de can Cornellera (denominats riera i bosc de Volpelleres en el present informe). En aquesta línia, s'instava a prendre les mesures oportunes per tal de garantir la preservació dels hàbitats d'interès comunitari propers a l'àmbit de la Modificació.

Posteriorment, en data 30 de maig de 2017, aquesta Oficina Territorial va emetre informe sobre el Pla especial urbanístic de concreció i delimitació de gàlibs de l'equipament E3.1 a l'àmbit del Pla parcial d'ordenació del sector de Volpelleres oest, al terme municipal de Sant Cugat del Vallès, on es reiterava donar compliment a les determinacions establertes en l'informe de 21 d'abril de 2011 sobre la Modificació esmentada anteriorment, pel que fa a la preservació dels valors i hàbitats presents al bosc adjacent. Segons la documentació consultada per aquesta Oficina Territorial, en sessió de 5 de març de 2020 el Ple municipal va formular el desistiment de la formulació i tramitació de l'anterior Pla especial, atenent les limitacions associades al risc associat al transport de mercaderies perilloses.

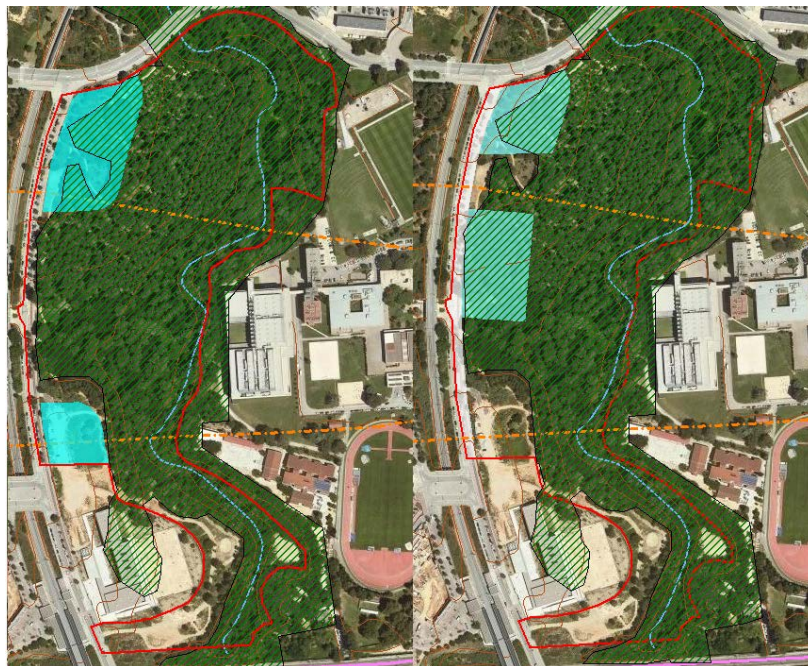

Imatge 2: Planejament vigent (imatge esquerra), terrenys catalogats d'hàbitats (imatge central) i proposta de Pla especial tramesa a l'any 2017. Font: Elaboració pròpia a partir de l'informe emès en data 30 de maig de 2017

A continuació, es valora la idoneïtat de la proposta, tenint en compte les consideracions efectuades en l'informe ambiental aportat i en els pronunciaments realitzats per aquesta Oficina Territorial.

L'àmbit de la Modificació presenta una superfície de 123.099 m² dins del barri de Volpelleres, al terme municipal de Sant Cugat del Vallès. Tot i la classificació de sòl urbà de l'àmbit, cal destacar que la coberta forestal és predominant en quantitat i en qualitat, tal i com es veurà en detall posteriorment. En aquest sentit, únicament els terrenys adjacents a l'actual Institut Leonardo da Vinci, qualificat d'equipaments segons el planejament vigent, presenten un estat erm i antropitzat, els quals s'han utilitzat d'emmagatzematge i han patit impactes que l'han deixat amb restes de materials granulars d'obres i força compactat, tal i com es descriu en l'informe ambiental.

Cal recordar que la Modificació planteja un intercanvi entre les superfícies qualificades d'espais lliures i d'equipaments per permetre la ubicació d'una escola fora de les zones d'indefensió (ZIF), associades al risc pel transport de mercaderies perilloses per la línia ferroviària Mollet-Papiol, al sud de l'àmbit, i l'autopista AP-7, al nord. Amb aquesta finalitat, es proposa una superfície de 7.842,38 m² d'equipaments en la part central de l'àmbit, qualificada d'espais lliures en el planejament vigent, i es qualifica una extensió de 8.000 m² d'espais lliures al nord-oest i sud-oest de l'àmbit, definida amb la clau d'equipaments pel planejament vigent.

--- Zona d'indefensió Clau 7b. Equipaments Alzinars i carrascars

Imatge 3: Equipaments previstos en el planejament vigent (imatge esquerra) i en la proposta de Modificació (imatge dreta) amb les zones d'indefensió incloses en l'àmbit. Font: Elaboració pròpia

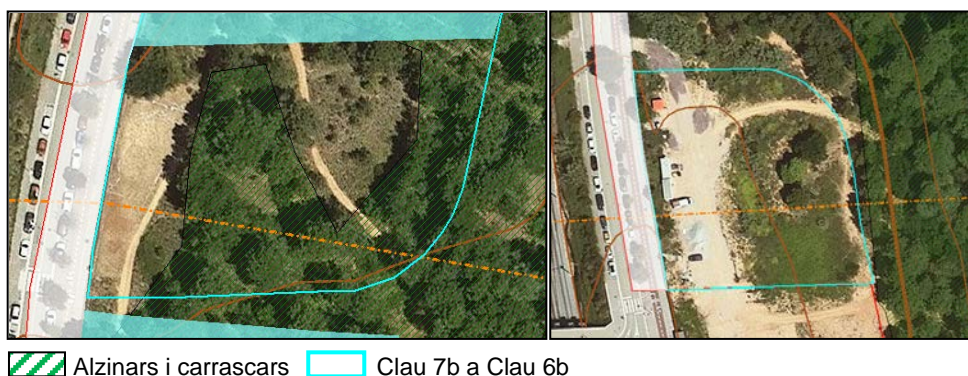
Pel que fa a la biodiversitat i patrimoni natural, es constata que la nova proposta d'equipaments es situa dins d'una zona forestal consolidada amb una presència notable de roures i alzines singulars. En aquest sentit, no forma part de cap espai inclòs en el PEIN (Pla d'espais d'interès natural) o la xarxa Natura 2000, si bé aquests terrenys forestals estan catalogats com hàbitats d'interès comunitari corresponents a alzinars i carrascars.

A més, tal i com s'indicava en l'informe d'aquesta Oficina Territorial de 21 d'abril de 2011, es destaca el paper connector entre la Serra de Galliners i Collserola que realitza la riera de Volpelleres (anomenat torrent de Can Cornellera en l'esmentat informe) i la vegetació associada. En la línia de l'anteriorment esmentat, en l'informe ambiental aportat es destaquen els importants valors a nivells de biodiversitat i patrimoni natural en l'àmbit de la Modificació, els quals fan del bosc de Volpelleres, malgrat la seva ubicació urbana, un fragment de bosc amb característiques molt similars a les del parc natural de la Serra de Collserola.

Segons la valoració realitzada en l'informe ambiental adjuntat en la Modificació, el canvi de qualificació a equipaments en la part central comportarà un impacte que desfigura el bosc existent i trenca la unitat de conjunt i de continuïtat de les arbrades del parc. Segons l'inventari adjuntat, el desenvolupament de l'equipament escolar més la franja contra incendis de 25 m que ha de tenir associada, comportarà l'afectació de 618 exemplars, destacant els 200 pins i els 51 roures de mida gran i molt gran. A més, es preponderen els exemplars de pins de 2 i 3 peus com un element singular dins de l'àmbit. La tala de la pineda comportarà, segons l'anàlisi realitzada, comportarà la pèrdua de sòl agronòmic de molta qualitat. A més, es destaca que tot l'àmbit del Pla és una important font de provisió de serveis ecosistèmics tant de regulació com culturals, els quals prenent especial importància pels veïns de Volpelleres, atenent que els espais lliures d'aquests barri es van concentrar en les perifèries, sent la presència d'aquests en l'interior nul·les.

Tot i que es qualifiquen dues noves parcel·les d'espais lliures de 4.000 m² al nord-oest i sud-oest de l'àmbit per compensar la pèrdua associada, es constata que, les característiques d'aquests nous terrenys condicionen una recuperació integral dels valors i elements d'interès afectats pel nou emplaçament de l'equipament. D'una banda, la parcel·la del sud-oest presenta unes condicions poc òptimes per dur a terme una regeneració natural per si sola, inclús per poder fer plantacions adientment. Pel que fa a la parcel·la del nord-oest, tot i comprendre una superfície forestal catalogada, s'evidencia que presenta unes zones esclarissades, ja que els conreus preexistents es van mantenir més temps. Així mateix, segons la documentació aportada, en aquest àmbit s'hi va localitzar expressament la casera i les instal·lacions per ser la zona sense vegetació de la parcel·la qualificada com a equipaments segons el planejament vigent.

Imatge 4: Ortofotomapes de les parcel·les nord-oest i sud-oest. Font: Elaboració pròpia

Per tant, atenent l'anteriorment esmentat, la ubicació proposada pel nou equipament tindrà un impacte significatiu sobre el bosc de Volpelleres. En relació amb l'anterior, i per tal de minimitzar i compensar l'impacte, es proposen un conjunt de mesures que comporten el transplantament d'arbres en la nova parcel·la d'equipament com la preparació de terrenys i la plantació d'exemplars en les noves parcel·les de parcs i jardins. Tot i que no es posi en

dubte la bondat de les mesures contemplades, l'impacte derivat de la Modificació serà difícilment compensable a curt termini atenent que les característiques de les noves parcel·les d'espais lliures, en concret la del sud-oest, dificulten la recuperació d'una massa forestal consolidada, tal i com s'apunta en el mateix informe ambiental aportat, tenint en compte, a més, els valors naturals presents en la posició de l'equipament proposat.

Pel que fa al consum i ocupació de sòl, en el planejament vigent es concentren els equipaments, ubicant-los en zones de baix valor ambiental, tal i com s'ha vist anteriorment, mentre que amb la proposta de Modificació s'afavoreix la dispersió territorial de les edificacions.

En relació amb el cicle de l'aigua, segons les consultes que s'han pogut realitzar des d'aquesta Oficina Territorial, l'Agència Catalana de l'Aigua va emetre informe favorable sobre la Modificació de referència en data 25 de juny de 2020.

Pel que fa al risc existent, es recorda que el terme municipal de Sant Cugat del Vallès està considerat com un municipi d'alt risc d'incendi segons, el Decret 64/1995, de 7 de març, pel qual s'estableixen mesures de prevenció d'incendis forestals, modificat pel Decret 206/2005, de 27 de setembre. Segons s'estableix en l'informe ambiental, l'edifici haurà de disposar d'una franja de 25 m d'amplada a partir de la façana de l'edifici de l'escola.

D'altra banda, tal i com s'ha assenyalat anteriorment, l'àmbit de la Modificació està afectat pel risc de transport de mercaderies perilloses (TRANSCAT). Concretament, comprèn dues zones d'indefensió; una al sud, de 250 m corresponent al tram de xarxa ferroviària amb transport de mercaderies perilloses i una altra al nord; de 300 m associada al tram de l'AP-7. En aquest sentit, segons la documentació aportada, la Modificació es justifica per ubicar l'escola fora de les zones d'indefensió detectades i així donar compliment a la Instrucció tècnica de la Direcció General de Protecció Civil, de 2 d'abril de 2019.

Atenent l'anterior, i tenint en compte les limitacions associades tant pels risc pel transport de mercaderies, que generen dues zones d'indefensió existent dins de l'àmbit, com pels valors naturals i ecosistèmics associats al bosc de Volpelleres, es considera que caldrà estudiar alternatives d'emplaçament de l'escola fora de l'àmbit de la Modificació per tal d'evitar l'afectació associada i així potenciar la permeabilitat ecològica d'aquest àmbit, realitzant un tractament compatible amb la preservació i potenciació dels valors naturals de l'àmbit de la riera i bosc de Volpelleres, tal i com es va requerir en els informes emesos anteriorment per aquesta Oficina Territorial.

En el cas que es justifiqui raonadament la impossibilitat de situar l'escola fora de l'àmbit de la Modificació, caldrà estudiar alternatives d'ubicació i d'ordenació de manera que es justifiqui el compliment de la Instrucció tècnica de la Direcció General de Protecció Civil, de 2 d'abril de 2019, amb la màxima preservació dels terrenys forestals catalogats, tot evitant l'afectació d'aquells paratges amb més valors naturals.

6. Conclusions

Vistes aquestes circumstàncies, i un cop fetes les consideracions exposades en els apartats anteriors, s'emet informe sobre la Modificació puntual del planejament vigent a l'àmbit del parc equipat del Bosc de Volpelleres, al terme municipal de Sant Cugat del Vallès, en el sentit següent:

- Caldrà estudiar alternatives d'emplaçament de l'escola fora de l'àmbit de la Modificació per tal d'evitar l'afectació associada i així potenciar la permeabilitat ecològica d'aquest àmbit, realitzant un tractament compatible amb la preservació i potenciació dels valors naturals de l'àmbit de la riera i bosc de Volpelleres, tal i com es va requerir en els informes emesos anteriorment per aquesta Oficina Territorial en dates 21 d'abril de 2011 i 30 de maig de 2017.

En el cas que es justifiqui raonadament la impossibilitat de situar l'escola fora de l'àmbit de la Modificació, caldrà estudiar alternatives d'ubicació i d'ordenació de manera que es justifiqui el compliment de la Instrucció tècnica de la Direcció General de Protecció Civil, de 2 d'abril de 2019, amb la màxima preservació dels terrenys forestals catalogats, tot evitant l'afectació d'aquells paratges amb més valors naturals.

Vist i plau,

Sergi Miquel Ruiz

Laura Fonts Torres

Tècnic de l'Oficina Territorial d'Acció i
Avaluació Ambiental de Barcelona

Cap de l'Oficina Territorial d'Acció i
Avaluació Ambiental de Barcelona

Signat electrònicament

Signat electrònicament

'00'02+ 15:06:25 2020.10.05

'00'02+ 15:02:53 2020.10.05